

Titulació	Tipus	Curs
4315658 Polítiques Socials i Acció Comunitària	OB	0

Professor/a de contacte

Nom: Ernesto Morales Morales

Correu electrònic: ernesto.morales@uab.cat

Equip docent

Jose Oscar Rebollo Izquierdo

Ernesto Morales Morales

Carolina Alejandra Muñoz Mendoza

Joel Marti Olive

(Extern) Aïda Palacios

(Extern) Marc Majòs

Idiomes dels grups

Podeu consultar aquesta informació al [final](#) del document.

Prerequisits

No hi ha prerequisits per cursar aquest mòdul.

Objectius

L'objectiu del mòdul d'Epistemologia de la intervenció social és aportar a l'estudiant elements per a la comprensió de la intervenció social en el marc de l'acció comunitària i de les polítiques socials.

L'acció comunitària proposa una forma molt concreta d'intervenir i aproximar-se a la realitat, la de la generació de coneixement compartit orientat a la presa de consciència, la generació d'empoderament i organització col·lectiva, i la de la implicació activa dels actors del territori en la transformació i millora de les condicions de vida.

Des d'aquest marc, ens aproximarem al llarg del mòdul a elements clau i eines a tenir presents, la definició d'aquesta suposada comunitat, el com i perquè organitzar-la, l'ètica en la nostra intervenció, les tècniques i

metodologies que ens poden ajudar a generar visió compartida i implicació, la tensió entre cooperació i conflicte en l'acció comunitària (interessos particulars vs interessos col·lectius), o l'adquisició d'algunes eines d'avaluació.

Resultats d'aprenentatge

1. CA05 (Competència) Proposar alternatives de solució adaptades als entorns propis de l'acció comunitària i els problemes que afronta, tot fomentant l'empoderament col·lectiu.
2. CA06 (Competència) Avaluar la pertinència d'actituds personals que facilitin la relació amb els diferents actors implicats en accions comunitàries.
3. KA05 (Coneixement) Identificar les bases epistemològiques i ètiques de la intervenció social, amb èmfasi en l'acció comunitària en contextos de complexitat social i canvi d'època.
4. KA06 (Coneixement) Distingir, des dels punts de vista conceptual i empíric, els enfocaments d'acció transformativa, empoderament i mediació, com a suport per a l'acció comunitària.
5. SA05 (Habilitat) Analitzar la utilitat i la viabilitat de metodologies i tècniques participatives per a la promoció i la dinamització d'accions comunitàries, empoderadores de la societat.
6. SA06 (Habilitat) Discriminar la pertinència dels diferents models d'avaluació de l'acció comunitària per aplicar-ne les eines a estudis de cas concrets.

Continguts

- L'aproximació al conflicte des de la intervenció social i l'acció comunitària.
- Epistemologies i ètica de la intervenció social en organitzacions i actors vinculats.
- L'acció comunitària com a proposta al canvi d'època.
- La mediació comunitària i l'acció transformativa com a estratègies d'intervenció social.
- Organització comunitària, acció associativa i estratègies d'apoderament.
- Epistemes i metodologies d'acció comunitària: eines de dinamització col·lectiva, de recerca acció participativa, de diagnòstic, disseny i avaluació.
- Eines interpersonals i intersubjectives per a l'acció comunitària.

Activitats formatives i Metodologia

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes magistrals, debats	30	1,2	
Tipus: Supervisades			
Tutories	15	0,6	
Tipus: Autònomes			
Lectures, visualització de material audiovisual	80	3,2	

La metodologia se centrarà en l'aprenentatges dels alumnes, promovent la seva participació activa. Es realitzaran xerrades magistrals, exercicis a l'aula que podran ser d'integració i anàlisi de continguts, lúdics i o didàctics.

Els alumnes podran rebre indicacions d'activitats prèvies a les classes com poden ser lectures, revisió de material audiovisual, observacions de la realitat social, entrevistes o converses amb actors rellevant, entre altres.

La realització d'aquests exercicis previs, combinats amb els continguts de cada sessió, permetran realitzar preguntes, obrir el debat i la reflexió compartida en el desenvolupament de les classes.

Es promourà la realització d'activitats individuals o grupals, segons el perfil dels alumnes i les dinàmiques del grup que conformen.

Els alumnes disposen dels espais al centre on s'imparteixen les classes per promoure l'intercanvi i reflexió compartida a l'hora de realitzar els seus treballs.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Avaluació

Activitats d'avaluació continuada

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exercicis durant l'assignatura	40%	5	0,2	CA06, KA06, SA05
Exercici final	60%	20	0,8	CA05, CA06, KA05, KA06, SA05, SA06

El sistema d'avaluació constarà d'un mínim de dos activitats avaluatives. Durant l'assignatura, els alumnes podran fer treballs d'avaluació a l'aula o entre cada classe. A la finalització de l'assignatura, els alumnes hauran de presentar un treball final que abordi tots els continguts i aprenentatges tractats. Tots ells treballs, podran ser indistintament, individuals o grupals, escrits, exposicions verbals, o altres.

La nota dels treballs vindrà determinada pel nivell de coherència en l'argumentació de les respostes basant-se: els continguts exposats a classe, els materials complementaris (lectures / audiovisuals) i els mateixos debats generats a classe. Previ a cada avaluació, els alumnes coneixeran els criteris sota els quals es valorarà el seu treball i s'assignarà la corresponent nota

Bibliografia

- Barbero, J. M. (2010). *El naixement del Treball Comunitari. Desenvolupament comunitari 1958-1975* a Vilanou, C. i Planella, J. De la Compassió a la ciutadania. Una història de la Educación Social. Barcelona, UOC. (pag 235-260).
- Barbero, J. M. (2010). *Retos metodológicos en trabajo social comunitario*, en III JORNADA DE TRABAJO SOCIAL. Redefiniendo el trabajo comunitario. Vitoria: Escuela Universitaria de Trabajo Social de la UPV/EHU. (Pag 65-94).
- Barbero, J. M.; Cortès, F. (2005). *Trabajo comunitario, organización y desarrollo social*. Madrid: Alianza Editorial.
- Alinsky, S. (1971/2012). *Tratado para radicales*. Madrid: Traficantes de sueños.

- Román, B: ética en los servicios sociales, Barcelona, Herder, 2015.
- Canimas, J, "La ética aplicada como resistencia política" en Quintanas, A (ed) *El trasfondo político de la bioética*, Girona, Documenta Universitaria, 2013.
- Canimas, J, *Com resoldre problemàtiques ètiques*, Barcelona, Universitat oberta de Catalunya, 2015.
- Cortina, A y García-Marzá, D. (eds) *Razón pública y éticas aplicadas*, Madrid, Tecnos, 2003.
- Calsamiglia, Andrea; Cubells, Jenny. "El Potencial del Teatro Foro como Herramienta de Investigación". Athenea digital.
- Martí, J. (2002). La investigación-acción participativa: estructura y fases. En: T. R. Villasante, M. Montañés J. Martí (coords.), *La investigación social participativa*, 2ª ed. (pp. 73-117), Barcelona: El Viejo Topo.
- Martí, J. (2016). *Investigación-acción: perspectiva, diseño y métodos*. Barcelona: Universitat Autònoma de Barcelona.
- Molina, N. (2005). Resistencia Comunitaria y transformación de Conflictos. *Reflexión Política*, 7, 14, 70-82
- Iannitelli, S., Torrabadella, L. y Tejero, E. (2016) El saber biográfico-conversacional: una propuesta de conocimiento y acción sociopolítica para el s. XXI, a *Documentación Social*, ISSN 0417-8106, n.182, págs. 209-228.
- Coob, S.(2016) *Hablando de violència. La política y las políticas narratives en la resolución de conflictos*. Gedisa. Barcelona.
- Gergen, K, y Gergen, M. (2011) *Reflexiones sobre la construcción social*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- Hernández, O.G. (2010) La noción de la subjetividad en el concepto de la acción social y en el pensamiento narrativo. *Revista de Psicología de la Universidad de Antioquía*, Vol.2, N.4, 7-18.
- Iannitelli, S., Gómez, F. (2001) El conflicto. *Revista de*
- *Servicios sociales y política social*, ISSN 1130-7633, Nº. 53, págs. 57-66
- Iannitelli, S., Llobet, M., Tejero, E.(2008) La mediación comunitaria como práctica de creatividad social y de construcción de ciudadanía. *Documentación social*, ISSN 0417-8106, Nº 148, 2008, págs. 117-132
- Maturana, H. (1996) 'Entrevista tercera: Convivencia, aceptación y creatividad', en: *El Sentido de lo Humano*, pàg. 39-85. Santiago de Chile: Dolmen Ediciones.
- Zemelman, H. (2012) Sujeto y subjetividad: la problemática de las alternativas como construcción posible, *Polis* [En línea], 27. Consultado el 8 de mayo de 2016, desde: <http://polis.revues.org/943>
- AJUNTAMENT DE BARCELONA (2014): *Guia operativa de l'avaluació de l'acció comunitària*. Ajuntament de Barcelona.
- MORALES, E. (2016): "Los Planes de Desarrollo Comunitario como política pública para la transformación social. Las experiencias de Barcelona (1997-2015)". *Pedagogia i Treball Social. Revista de Ciències Socials Aplicades*. Vol. 4, nº 2, pp. 34-60. Universitat de Girona.

Programari

Per cursar aquest mòdul no és necessari cap programari.

Llista d'idiomes

Nom	Grup	Idioma	Semestre	Torn
(TE) Teoria	1	Espanyol	primer quadrimestre	tarda